

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

12 december 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op de agenda van het Overlegcomité van 29 november 2002

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de Vlaamse hogeschoolopleidingen zoals voorzien in artikel 12, § 1 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de laattijdige informatie over het Dimona-project en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse hogescholen

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke invoering van een oriënteringsproef

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de kinderbijslag voor contractueel meester, vak- en dienstpersoneel van de Vlaamse Gemeenschapsscholen

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie van de KU Leuven in het kader van de evaluatie van het PC/KD-project

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de taaltoestand in de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen en de middelen die de Franse Gemeenschap voor deze school ter beschikking stelt

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 12 december 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.19 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op de agenda van het Overlegcomité van 29 november 2002

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op de agenda van het Overlegcomité van 29 november 2002.

Minister Vanderpoorten antwoordt in naam van minister-president Dewael.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, ik stel vast dat de minister-president u alweer op pad heeft gestuurd.

Mijn interpellatie zal heel kort zijn. Ik ga er immers van uit dat de aanwezigen – en wellicht ook de afwezigen – geen toelichting meer hoeven bij het dossier over het faciliteitenonderwijs. Wat mij intrigeert, is het feit dat de problematiek van de taalinspectie in, de pedagogische inspectie op en de inrichting van het faciliteitenonderwijs niet aan bod is gekomen op het Overlegcomité – het comité waarin de federale regering, de gemeenschapsregeringen en de gewestregeringen in overleg treden – dat op 29 november jongleden heeft plaatsgevonden.

Dit intrigeert mij omdat het toch vrij duidelijk is dat de herziening van de fameuze onderwijsprotocollen over dat faciliteitenonderwijs muurvast zit, en dat er niet de minste bereidheid vanwege de

Franstaligen bestaat om aan de huidige stand van zaken in het faciliteitenonderwijs ook maar iets te wijzigen.

U antwoordde mij eerder dat de Franse Gemeenschap op 16 mei besliste om over dit onderwerp een interkabinettenoverleg te beleggen met de Franstalige vice-premiers van de federale regering. De Vlaamse regering was daarvan niet op de hoogte gebracht. Ook de eventuele besluiten of beslissingen werden noch aan u, noch aan de Vlaamse regering meegedeeld. Misschien hebt u daar ondertussen meer over vernomen.

Onder meer in antwoord op verschillende vragen en interpellaties hebben u en de Vlaamse regering ondertussen wel herhaaldelijk laten weten niet gelukkig te zijn met de gang van zaken. De enige schuchtere poging om toch wat tegengas te geven, bestond tot dus ver in de dreiging om dit dossier te koppelen aan de invoering van de leerplicht vanaf 5 jaar waarvoor de Franse Gemeenschap blijkbaar vragende partij is. Ik heb evenwel de indruk dat die dreigende taal niet veel indruk maakt op de Fransstalige tegenpartij. Voor zover mij bekend, is er zelfs nog geen concrete afspraak om daarover overleg op te starten.

Ondertussen stel ik wel vast dat de factuur die we voor dat Franstalig faciliteitenonderwijs betalen, oploopt tot circa 9.600.000 euro. We naderen dus de 400 miljoen oude Belgische frank. Die 9.600.000 euro wordt uiteindelijk gebruikt om de verfransing van de Vlaamse Rand in de hand te werken op een ogenblik dat de Vlaamse regering wel blijk geeft van een duidelijke wil, maar niet weet hoe ze die verfransing van de Rand kan tegenhouden.

Het gaat hier om een probleem waar verschillende regeringen bij betrokken zijn. Tenzij u me nu zult antwoorden dat er voor 29 november een doorbraak heeft plaatsgevonden, zie ik niet in waarom de Vlaamse regering deze zaak niet heeft laten

Van Nieuwenhuysen

agenderen op dat Overlegcomité. Immers, ofwel kiest men voor overleg, ofwel moet men vaststellen dat er geen overleg mogelijk is. In dat laatste geval kan men enkel concluderen dat men eindelijk gevolg geeft aan de moties die hier, in dit Vlaams Parlement, zijn goedgekeurd. Als u zegt dat u voor het overleg blijft kiezen, dan zou ik wel graag vernemen waarom deze problematiek niet geagendeerd is geworden op het Overlegcomité dat daar toe de plaats bij uitstek is.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik denk niet dat het de bedoeling is de zaak helemaal opnieuw op te rakelen. Dat verhaal is iedereen bekend en iedereen weet dat de kern van het probleem in de faciliteitengemeenten inderdaad in de inspectie ligt en in het akkoord dat toen werd afgesloten, maar dat niet door de inspectie werd ingevuld.

Het betreffende punt werd inderdaad niet geagendeerd op het Overlegcomité. Immers, het overleg met de Franse Gemeenschap omtrent dit dossier is niet afgesloten. Wel heeft de minister-president op 9 december een brief geschreven aan zijn collega van de Franse Gemeenschap en dit niet alleen met de vraag om tot een standpuntbepaling te komen van de Franse Gemeenschapsregering, maar ook om een datum voor te stellen waarop het overleg kan worden georganiseerd.

Intussen is ons dossier aangedikt. Er is een overlegvergadering gehouden met alle directies van de Rand en van de taalgrensgemeenten, en op een andere dag met alle directies van Brussel. Op die vergaderingen is een aantal elementen aangebracht om het dossier voor dat overleg nog beter te stofferen.

Dat is geen excuus voor het uitstel, maar ik ben toch tevreden dat er in de brief niet alleen een vrijblijvende vraag staat, maar ook de expliciete vaststelling dat er een vergadering moet komen. De enige vraag was die naar een datum voor die vergadering.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, het is niet de eerste keer dat minister-pre-

sident Dewael een brief schrijft naar zijn collega, ook niet over dit dossier. Hij heeft in april van dit jaar het dossier naar zich toe getrokken. Ook de eerste keer dat ik u naar een stand van zaken vroeg, vertelde u me dat de minister-president een brief had gestuurd naar zijn Franstalige collega om dat overleg te vragen.

Nu, een goed halfjaar later, wordt er opnieuw door middel van briefwisseling geprobeerd iets te bereiken. Zo komen we echter nergens, ook al zal de minister-president wel beschikken over een dossier dat met bijkomende informatie is aangedikt. De Franse Gemeenschap is duidelijk onwillig om daarover te vergaderen, overleg te plegen of tot een akkoord te komen.

Het is dan ook onbegrijpelijk dat dit thema niet op de agenda is gezet van de vergadering bij uitstek waar zulke conflictueuze dossiers aan bod moeten komen. Daar hebt u nog niet op geantwoord. Ook de federale regering is hierbij betrokken, namelijk in verband met de taalinspectie. Waarom heeft de Vlaamse regering dit thema dan niet op de agenda van het Overlegcomité gezet ?

Volgens mijn fractie moet u een vrij eenvoudige beslissing nemen. U moet gevolg geven aan de vorige moties. Als u echter toch zweert bij het overleg, dan vraag ik van de Vlaamse regering de toezegging om dit hoe dan ook op de agenda te zetten van het volgende Overlegcomité. Ik zal een motie in die zin indienen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het zal volgende keer alleszins op de agenda staan.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de Vlaamse hogeschoolopleidingen zoals voorzien in artikel 12, § 1 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evaluatie van de Vlaamse hogeschoolopleidingen zoals voorzien in artikel 12, § 1 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik breng deze vraag weer ter sprake in gevolge de afspraak die we hebben gemaakt bij de bespreking van de begroting. De minister zou, in plaats van zonder meer een aantal elementen toe te voegen aan het verslag van de begroting, een antwoord geven op een afzonderlijk geformuleerde vraag om uitleg.

Mevrouw de minister, in het hogeschooldecreet is voorzien in een evaluatie van de opleidingen en opties in de hogescholen. Voor 1 mei 2002 zouden ze worden getoetst op hun leefbaarheid, relevantie, beroepsprofiel en inhoudelijke kwaliteit. Toen de decreetgever daar in 1994 voor koos, behoorde het tot de normale benadering van een nieuw belangrijk grondslaggevend decreet. Volgens de toenmalige perceptie was het normaal dat er na een periode van 6 tot 8 jaar een evaluatie ten gronde zou komen.

Op dat moment was er nog geen sprake van de Sorbonne- en Bolognaverklaringen. Sindsdien is de optie die destijds werd genomen, een absolute opportuniteit geworden die toelaat een en ander met elkaar in verband te brengen en de opties die in het structuurdecreet zullen worden genomen, meteen te baseren op de evaluatie.

Bijna twee jaar geleden heb ik u daar al naar gevraagd, en opnieuw bij de bespreking van de begroting van 2002. U wees er toen op dat die evaluatie diverse delen omvatte, en dat ze was toegewezen. Daarom vraag ik u vandaag hoever het er nu in feite mee staat. Liggen er rapporten voor ? Zo ja, welke conclusies staan er dan in ? Is er daarover al informatie verspreid, en hoe is dat gebeurd ? Als er al conclusies zijn, hoe zullen we daar dan verder mee werken ?

Mevrouw de minister, het gemakkelijkste en kortste antwoord hierop is dat er nog geen conclusies of rapporten zijn, maar ik hoop veeleer op een positief en inhoudelijk interessant antwoord.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, artikel 12 van het hogeschoolendecreet stelt een evaluatie voorop van het opleidingsaanbod aan de hogescholen. Deze evaluatie is, zoals gezegd bij de begrotingsbespreking, viervoudig. Het betreft respectievelijk de leefbaarheid van de opleidingen en de opties in relatie tot de bepalingen van het hogeschoolendecreet, de maatschappelijke relevantie, het beroepsprofiel en de inhoudelijke kwaliteit.

Volgens het decreet moest de evaluatie inderdaad zijn afgerond voor 1 mei 2002. Met uitzondering van het luik 'Inhoudelijke kwaliteit' is de evaluatie overeenkomstig de decretaal bepaalde timing afgerond.

De afdeling Hogescholen heeft de volledige evaluatie gecoördineerd en heeft het luik 'Evaluatie van de leefbaarheid van de opleidingen en opties in het kader van de bepalingen van het hogeschoolendecreet' op zich genomen. Dit luik is in februari 2001 afgerond.

De evaluatie van de maatschappelijke relevantie van het opleidingsaanbod aan de hogescholen is aan twee externe instanties toevertrouwd. Het opstellen van de gemeenschappelijke onderzoeksmethodologie en het uitvoeren van het deelonderzoek met betrekking tot de opleidingen en opties die tot kwalificaties leiden inzake een beroepsuitoefening die niet door een wet, een decreet of een Europese richtlijn is gereguleerd, is toevertrouwd aan het Center for Higher Education Policy Studies, afgekort het Cheps, van de universiteit van Twente. Het deelonderzoek met betrekking tot de opleidingen en opties die tot kwalificaties leiden inzake een beroepsuitoefening die door een wet, een decreet of een Europese richtlijn is gereguleerd, is toevertrouwd aan de te Brussel gevestigde Advocatenassociatie Liedekerke, Wolters, Waelbroeck, Kirkpatrick & Cerfontaine. Deze overeenkomsten zijn respectievelijk op 5 december 2000 en op 8 december 2000 afgesloten.

Ten gevolge van de vraag van de Vlhora om van het luik 'Beroepsprofielen' te worden ontlast, is dit luik door het Cheps en het advocatenbureau overgenomen. Zoals in de gewijzigde overeenkomsten

Vanderpoorten

was bepaald, hebben de onderzoekers hun eindrapporten in het begin van december 2001 ingediend.

De evaluatie van de inhoudelijke kwaliteit en de evaluatie van het beroepsprofiel waren oorspronkelijk aan de Vlhora toevertrouwd. De overeenkomst met de Vlhora is op 13 maart 2000 afgesloten. De Vlhora heeft ondertussen verzocht om van het luik 'Evaluatie inzake de beroepsprofielen' te worden ontlast. De Vlhora heeft de Vlaamse overheid het rapport over de inhoudelijke kwaliteit op 4 oktober 2001 bezorgd.

Hoewel het van een grote arbeidsintensiviteit getuigde, beantwoordde het extensieve eindrapport van de Vlhora slechts gedeeltelijk aan de in de overeenkomst beschreven doelstellingen. Daarom heb ik de Vlhora gevraagd me een document te bezorgen dat algemene conclusies en aanbevelingen bevat over de optimalisering van de inhoudelijke kwaliteit van het opleidingsaanbod aan de hogescholen. Ik verwacht dit document nog voor het einde van deze maand te ontvangen.

Op 28 juni 2002 is de Vlaamse regering door middel van een mededeling op de hoogte gebracht van de stand van zaken in verband met de evaluatie. De vier luiken van de evaluatie zijn sterk met elkaar verweven. Het trekken van conclusies op basis van partiële gegevens zou een vertekend beeld van de werkelijkheid kunnen opleveren. Ik acht het dan ook niet opportuun om de deelresultaten van de evaluatie nu al ter beschikking te stellen. Zodra ik het document van de Vlhora inzake de inhoudelijke kwaliteit heb ontvangen, zal ik de vier luiken van de evaluatie aan elkaar koppelen en tot een globaal eindrapport verwerken.

Het ontwerp van decreet houdende de implementatie van de Bologna-akkoorden zal binnenkort in het Vlaams Parlement worden ingediend. Dit ontwerp van decreet zal de fundamenten leggen voor een herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen die optimaal wil inspelen op de actuele nationale en internationale realiteit. Het belang van de in artikel 12 van het hogescholendecreet bepaalde evaluatie is dan ook sterk afgenomen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Om voor mezelf duidelijk te bepalen hoe ik hier verder mee moet omgaan, zal ik het antwoord ook nog eens aandachtig nalezen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de laattijdige informatie over het Dimona-project en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse hogescholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de laattijdige informatie over het Dimona-project en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse hogescholen.

Dames en heren, mevrouw Heeren is vandaag verhinderd. Ze heeft me evenwel gevraagd of haar vraag toch kon worden behandeld. Indien de vergadering het toelaat, zal ik haar vraag voorlezen. (*Rumoer*)

In de Handelingen zal worden vermeld dat het hier een eenmalige afwijking van de normale werkzaamheden en een hoogdringendheid betreft. Deze uitzondering mag later niet als een precedent worden beschouwd.

Is de vergadering het hiermee eens ? (*Instemming*)

– *De voorzitter leest de vraag van mevrouw Veerle Heeren voor.*

Mevrouw de minister, de federale overheid heeft een e-governmentproject opgestart dat de informatiestromen tussen de werkgevers en de verschillende instanties van de sociale zekerheid moet rationaliseren.

De vele formulieren worden door elektronische berichten vervangen. Het is de bedoeling dat de werknemersgegevens slechts eenmaal worden opgevraagd en vervolgens ter beschikking van de verschillende administratieve diensten van de sociale zekerheid worden gesteld.

Het eerste deel van het project zal op 1 januari 2003 in voege treden. Het betreft hier het zogenaamde Dimona-project. Dit project houdt in dat de in- en uitdiensttredingen van personeelsleden binnen een periode van 24 uur aan de RSZ moeten worden gemeld.

Voorzitter

Dit project heeft gevolgen voor het Vlaams onderwijslandschap. De in- en uitdiensttreding van personeelsleden die door middel van een tussenkomst van het departement Onderwijs worden betaald, moet binnen een periode van 24 uur aan de RSZ worden meegedeeld. Deze mededeling moet evenwel via het departement Onderwijs gebeuren.

Het is positief dat het departement Onderwijs actief participeert aan het e-governmentproject.

Pas op 22 oktober 2002 werden de Vlaamse hogescholen voor het eerst op de hoogte gebracht van het feit dat ze op 1 januari 2003 de onmiddellijke aangifte moeten kunnen doen. Binnen deze korte termijn kunnen de hogescholen de nodige aanpassingen niet invoeren. Hogescholen hebben niet alleen interne communicatieprocessen geformaliseerd tussen hun departementen wat de doorstroming van personeelsgegevens betreft, maar ook heeft de meerderheid van de Vlaamse hogescholen een eigen softwarepakket ontwikkeld dat de gegevensdoorstroming van de hogescholen naar het departement regelt. Dit is inherent verbonden aan de autonomie van het personeelsbeleid dat de decreetgever aan de Vlaamse hogescholen heeft toegekend. In twee maanden tijd kunnen de hogescholen onmogelijk hun interne processen volledig veranderen, noch hun software aanpassen. Het gemiddelde personeelsbestand van hogescholen bedraagt immers ongeveer 500 personeelsleden, vergelijkbaar met grote bedrijven. Het gaat dan ook om een grote stroom van continue gegevens. Ten vroegste vanaf september 2003 kunnen de aanpassingen gerealiseerd zijn.

Tijdens de toelichting op 22 oktober 2002 door het departement Onderwijs bleek daarenboven dat het departement sinds februari 2002 de technische gegevens wel aan sommige commerciële schoolautomatiseerders heeft doorgespeeld. Het departement had dus tijdig de nodige technische gegevens om die aan de onderwijsinstellingen te bezorgen. Toch is dit niet gebeurd. Het behoort nochtans tot het beginsel van behoorlijk bestuur dat een overheid de onderwijsinstellingen tijdig informeert. Sommige commerciële schoolautomatiseerders zijn dus bevoordeeld ten aanzien van de hogescholen die eigen software ontwikkelen.

Tijdens de toelichting van 22 oktober kregen de hogescholen een lijstje met commerciële softwareleveranciers die hun software reeds hebben aangepast. Hogescholen die software willen aankopen, kunnen niet uit het vrijemarktaanbod kiezen, aan-

gezien de andere commerciële softwareleveranciers over onvoldoende tijd beschikken om de aangepaste software te leveren.

Bovendien zijn de hogescholen wettelijk verplicht om de wet op de overheidsopdrachten te volgen, wat zeer streng gecontroleerd wordt door het Rekenhof, waardoor ze niet tijdig de nodige software kunnen aankopen. Hogescholen die de onmiddellijke aangifte niet realiseren, krijgen daarvoor een sanctie. Het laattijdig informeren over de aanpassingen die het Dimona-project vergt, brengt de Vlaamse hogescholen in een problematische toestand met betrekking tot hun RSZ-aangifte.

Mevrouw de minister, waarom heeft het departement Onderwijs geruime tijd op voorhand sommige commerciële softwareleveranciers wél geïnformeerd en de onderwijsinstellingen zo laattijdig? Bent u zich ervan bewust dat de laattijdige informatie door het departement Onderwijs de hogescholen in een problematische situatie brengt? Bent u bereid de aansprakelijkheid van het departement Onderwijs hierin te erkennen en het departement ertoe aan te zetten de nodige overgangsmaatregelen te nemen in overleg met de RSZ gedurende de periode die de hogescholen nodig hebben om de nodige aanpassingen door te voeren? Bent u bereid om de autonomie van de hogescholen te erkennen en hen de tijd te geven om de nodige aanpassingen aan de interne communicatieprocessen en software te laten doorvoeren, wat een uitstel van het Dimona-project tot 1 september 2003 betekent?

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, Dimona houdt in wezen in dat de Rijkssociale Zekerheid de werkgevers vraagt om alle indiensttredingen en beëindigingen van opdrachten onmiddellijk, dit wil zeggen uiterlijk de dag zelf, aan haar mee te delen. Het is overduidelijk dat het hier een transactie betreft tussen de instellingen, die als werkgever fungeren, en de RSZ. De rijksdienst wenst dat dit gebeurt met ingang van 1 januari 2003.

De modaliteiten omtrent Dimona zijn pas duidelijk geworden medio 2002. Hoewel het strikt genomen niet zijn taak is, heeft het departement Onderwijs onmiddellijk beslist zelf in te staan voor de Dimona-aangiftes van de personeelsleden die door het departement worden uitbetaald. De reden hiervoor is dat de RSZ de aangiftes zal controleren met de vernieuwde kwartaalaangiftes die door het departement worden opgemaakt.

Vanderpoorten

Het spreekt voor zich dat beide aangiftes in overeenstemming moeten zijn en best door één instantie, in casu het departement, worden beheerd. Gelet op de werkzaamheden die hiertoe verricht moesten worden, was de timing zeer krap. Met name het informaticagedeelte diende zorgvuldig gepland en overlegd te worden met SBS, die voor de technische realisatie instaat. Niettemin werd alsnog een strategie uitgewerkt met inbegrip van de communicatie naar de instellingen.

Voor de instellingen die nog niet met een elektronisch personeelsdossier werken, is het tijdelijk iets moeilijker om Dimona uit te voeren. Zoals u wellicht bekend is, zijn de voorbereidingen hiertoe inmiddels aangevat. Daarom werden de volgende initiatieven genomen.

Ten eerste, op het departement Onderwijs werd een omzendbrief opgesteld op 5 oktober 2002, die kort daarna ook op de website van de afdeling hogescholen werd geplaatst.

Ten tweede, op 22 oktober vond op het departement Onderwijs een algemene infosessie plaats over Dimona voor alle onderwijsniveaus waar nog niet met een elektronisch personeelsdossier wordt gewerkt. De meeste hogescholen zijn op de uitnodiging hiervoor ingegaan en hebben een of meer vertegenwoordigers afgevaardigd. De hogescholen hebben toen al te kennen gegeven over de nodige capaciteiten te beschikken om Dimona in eigen beheer en dus zonder de inbreng van de softwareleveranciers te kunnen opvolgen. Men vroeg hierbij wel nog ondersteuning bij de opstart.

Ten derde, ten behoeve van de programmeurs van de instellingen die Dimona zelf zullen opvolgen, werd er nog een technische infosessie georganiseerd op het departement Onderwijs. De sessie voor de hogescholen vond plaats op vrijdag 29 november 2002.

Wat betreft de drie concrete vragen van mevrouw Heeren, kan ik de volgende antwoorden geven.

Zoals bij elke verandering van de reglementering die een aanpassing vereist aan de informatica, zijn ook in dit geval de software-instellingen op de hoogte gebracht. Op 14 juni 2002 is de jaarlijkse infosessie voor de gekende softwareleveranciers doorgegaan. Hier werd Dimona slechts aangekondigd. De eerste versie van de technische specifica-

ties werd pas later meegedeeld. De aankondiging aan de instellingen gebeurde via de omzendbrief van 5 oktober 2002. De software-instellingen hebben deze omzendbrief gelijktijdig met de hogescholen ontvangen.

Voor het grootste deel van de onderwijsinstellingen kon er een centrale oplossing uitgewerkt worden. Aangezien de hogescholen nog niet met het elektronisch personeelsdossier werken, was dit voor hen niet mogelijk.

De hogescholen zijn werkgever voor de personeelsleden die zij contractueel in dienst hebben. Hiervoor moeten zij een eigen procedure uitwerken voor wat betreft de Dimona-aangiftes. Net zoals alle Belgische werkgevers moesten de hogescholen voor deze personeelsleden bijgevolg maatregelen nemen om Dimona-aangiftes te doen vanaf 1 januari 2003. Voor de personeelsleden betaald door het departement moet de Dimona-aangifte gebeuren via het departement. Het departement Onderwijs werd pas half februari 2002 op de hoogte gebracht. Er werden gesprekken gevoerd met de dienst RSZ om uitstel te bekomen. Dit werd echter afgewezen, onder meer omdat dit past in de invoering van e-government. Alles zal in het werk worden gesteld om de overgang vlot te laten verlopen.

Uit de informatie-sessie van 29 november 2002 werden door de vertegenwoordigers van de hogescholen geen noemenswaardige problemen inzake de timing geopperd. Uitstel kan enkel bekomen worden bij de dienst RSZ zelf. Het departement Onderwijs heeft uitstel gevraagd, maar dit is niet toegekend.

De RSZ heeft te kennen gegeven dat de algemene invoering van Dimona enige tijd zal vergen en dat de eerste maanden van 2003 een overgangsfase zullen zijn. Ik ben mij er van bewust dat de timing heel krap is en dat dit eventueel op sommige plaatsen tot een problematische toestand kan leiden. De nieuwe Dimona-verplichting is echter een federale aangelegenheid en ligt buiten mijn bevoegdheden. Het departement tracht de instellingen zoveel mogelijk te ondersteunen en grotendeels zelfs te ontlasten van deze verplichting.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke invoering van een oriënteringsproef.

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke invoering van een oriënteringsproef.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, naar het schijnt zou u zinnens zijn om vanaf 2004-2005 het bindende toelatingsexamen voor burgerlijk ingenieur af te schaffen. De Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging is daar helemaal niet gelukkig mee en vraagt het behoud van deze proef. Vanwege studenten burgerlijk ingenieur hebben we een schrijven ontvangen om het behoud van het huidige toelatingsexamen te vragen.

De rectoren van Leuven en Gent hebben evenwel laten weten er voorstander van te zijn om de verplichte en bindende toelatingsproef voor burgerlijk ingenieur te vervangen door een verplichte maar vrijblijvende oriënteringsproef. Ook zijn zij voorstander van een dergelijk examen zonder gevolgen voor alle kandidaat-studenten die universitaire studies willen aanvatten. Op dit vlak zitten blijkbaar niet alle rectoren op dezelfde lijn want de rector van de VUB liet weten dat hij absoluut geen heil ziet in een niet-bindend toelatingsexamen.

Mevrouw de minister, bent u zinnens om het bindende en verplichte toelatingsexamen voor burgerlijk ingenieur af te schaffen ? Welke voordelen ziet u dan eventueel in de afschaffing van deze proef ? Hebt u reeds maatregelen ondernomen om een verplichte maar vrijblijvende oriënteringsproef in te voeren voor kandidaat-studenten die universitaire of hogeschoolstudies willen aanvatten ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik heb de oproep van de rectoren gelezen en ik begrijp hen, maar ik was verbaasd van het antwoord van de minister. Ik meen dat ze heeft geantwoord dat ze eventueel het invoeren van een oriënteringsproef zou overwegen. Ik zeg ja aan de oriëntering, maar ik zeg beslist neen aan de proef.

Dat precies die twee rectoren die vraag stellen, is nogal wieses want het zijn toevallig zij die zich in

het kader van de hele Bolognahervorming richten tot de Europese top. Ze zien maar al te graag dat in de huidige opleidingen arts, tandarts en burgerlijk ingenieur studenten instromen waarvan het slaagpercentage bij benadering 95 percent bedraagt. Dat is gemakkelijk doceren, maar hebben ze nog oog voor het democratische karakter van het hoger onderwijs ? Dan komen we zo terecht bij het hele toelatingsbeleid van de universiteiten en hogescholen en bij het oriënteringsbeleid en de begeleiding van de studenten inzake keuzes die ze maken voor hogere studies. Ik meen dat het heel gevaarlijk is te spreken van een proef.

Bij de studies arts en tandarts hebben we te maken met een federaal quotum en we passen daarom een ingangsexamen toe. Bij burgerlijk ingenieur is dat niet het geval. Ik ben er voorstander van om op termijn ook de toelatingsproef voor burgerlijk ingenieur af te schaffen. Ik denk dat men dit alleen kan benaderen vanuit de hervorming die straks met het BA/MA-decreet gerealiseerd wordt. Op het ogenblik dat de opleidingen industrieel ingenieur feitelijk deel worden van de faculteiten Toegepaste Wetenschappen aan de universiteiten is er geen nood meer aan een aparte toelatingsproef burgerlijk ingenieur.

Diezelfde rectoren hebben nog niet zo heel lang geleden gesproken over een propaedeutische jaar, want dat vonden ze wel leuk. Ze willen in elk geval de betere student bij hen laten instromen en al de andere stoten ze het liefst af. En dan maar proberen het Vlaamse hogeronderwijslandschap beter onderling af te stemmen. Of misschien, wat Oslo ons heeft geleerd : weg met de breuklijn tussen hogescholen en universiteiten en geen aparte belangenverenigingen meer. Men zal dan met elkaar moeten samenwerken.

Ik heb de indruk dat de universiteiten de bovenste lat hoger leggen, en de rest wat naar beneden halen. Momenteel is het eerste jaar ten dele een oriëntatiejaar. De uitval is groot. In sommige opleidingen bedraagt hij 50 percent of zelfs meer. Er moeten meer bruggen komen tussen de verschillende opleidingen en instellingen. Studenten moeten gemakkelijker kunnen overstappen. Ook de overstap tussen universiteiten en hogescholen onderling moet verbeteren. Vandaag is dat allesbehalve evident. Als dat niet gebeurt, wordt de toename van de instroom in het onderwijs van het korte type nog versterkt, terwijl de instroom in het onderwijs van het lange type stabiliseert of achteruitgaat. De drempels moeten worden verlaagd. We kunnen niet pleiten voor gelijke kansen, maar tezelfdertijd drempels behouden of invoeren.

Van Baelen

Ik ben een voorstander van oriëntatie. Zeker tijdens de laatste twee jaar van het middelbaar onderwijs is studiekeuzebegeleiding erg belangrijk. Hoe zit het dan met een proef? Er wordt gesteld dat die niet bindend is, en eventueel ook niet verplichtend wordt gemaakt. Zelfs als de proef niet bindend is, zal de uitslag voor veel ouders die dikwijls ook met financiële beperkingen worden geconfronteerd, toch bepalend zijn. Zo'n uitslag laat psychologische sporen na. Ik stel het cru: als ik zelf zo'n proef zou hebben ondergaan en de uitslag was negatief geweest, dan was ik waarschijnlijk nooit aan universitaire studies begonnen.

Wat wil men met een proef testen? Het is toch niet de bedoeling om te testen of de kennis volstaat, want dat zou impliceren dat het HSO misschien niet goed genoeg is. Wil men attitudes meten? Stel dat iemand rechtenstudies wil beginnen. Wat is de juiste attitude van zo'n persoon? Wie zegt dat hij of zij advocaat wordt, of ambtenaar, of verzekeringsexpert? In al die gevallen verschillen de vereiste attitudes grondig. Het is bijna onmogelijk om attitudes te testen voor de beroepscategorieën waartoe studierichtingen leiden. Ik ben voor een versterking van de studie- en studiekeuzebegeleiding van studenten. Maar laat ons toch de proef vergeten, en er zeker ook voor zorgen dat studenten naar deze of gene richting worden afgeleid. Vroeger hebben we de PMS-centra verweten dat ze dat al te veel deden, en soms zo jongeren ontmoedigden om verder te studeren of zelfs naar verkeerde richtingen stuurden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik ben wat verrast door de uiteenzetting van de heer Van Baelen. De voorbije jaren heeft de VLD altijd gepleit voor een algemene oriëntatieproef. Ik kan hem wel volgen in wat hij hier zegt, en daarom zal ik zijn argumenten niet herhalen.

In het kader van de studentenbegeleiding moet wel een mogelijkheid worden gecreëerd dat studenten zichzelf, maar dan wel op vrijwillige basis, kunnen oriënteren. Ze moeten een inzicht verwerven in wat ze aankunnen en wat hun zwakke punten zijn waar ze moeten aan werken. Dat aanbod moet er zijn, maar het mag niet worden opgelegd. De verplichte toelatingsproef voor ingenieurs was eigenlijk zoets. Studenten die ingenieur wilden worden, begonnen zichzelf meestal al bij te scholen tijdens het laatste jaar van het secundair onderwijs. Die

bijtscholing was goed afgebakend, want het ging over wiskunde.

Ik stel wel vast dat in bepaalde erg specifieke opleidingen waarvoor een toelatingsproef bestaat, de participatiegraad van studenten uit economisch zwakke groepen het grootst is. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de opleiding tot burgerlijk ingenieur. Ik ben daar nog niet uit. Verder hebben we ook een gesprek gevoerd met mensen uit de kunsthogescholen over de implementatie van Bologna, en dan vooral over de invulling van de master- en bacheloropleidingen. Ze vinden dat er tussen beide een vorm van selectie moet gebeuren. Ze stellen dat een selectie die alleen bij de aanvang van de studies gebeurt, impliceert dat iedereen die een bacheloropleiding heeft gevolgd ook sowieso een masteropleiding moet volgen. In het kunstonderwijs is dat echter niet vanzelfsprekend.

Iemand die een bacheloropleiding volgt kan daarna bijvoorbeeld leraar plastische kunsten of muziek worden in het secundair onderwijs, maar dat betekent niet dat hij de capaciteiten heeft om een master te zijn in kunst. Met dat laatste bedoel ik iemand die de capaciteit heeft om actief te zijn als zelfstandig kunstenaar. Die doorstroming is niet zo vanzelfsprekend. Die mensen vroegen naar de mogelijkheid van een cesuur tussen de bacheloropleiding en de masteropleiding, naar analogie met die in de geneeskundeopleiding, waar ook niet iedereen die arts is mag doorstromen naar een specialisatie. Daar is er ook nog een bijkomende selectie.

Het debat over waar men filters inbouwt, ook ter bescherming van de student en van de opleidingen, is niet vanzelfsprekend. Maar doordat men te snel overgaat naar verplichte oriënterings- of andere proeven is het negatieve effect met betrekking tot de democratisering van het onderwijs veel groter dan het positieve. Daarmee wil ik niet zeggen dat er in geen enkele omstandigheid en voor geen enkele opleiding filters kunnen worden ingebouwd. Als er een aanbod is, laat dit dan een vrijwillig aanbod zijn, dat er dan al zou zijn vanaf het laatste jaar van het secundair onderwijs, zodat de leerlingen zich beter kunnen oriënteren. Dan heb ik het niet alleen over een inzicht verkrijgen in wat ze willen doen, maar ook een inzicht in wat ze moeten bijwerken om datgene te kunnen doen wat ze willen doen.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, we zijn tegen de huidige proef voor burgerlijk ingenieur. We zijn voorstander van een vrijwillige

Suykens

oriënteringproef. In sommige universiteiten bestaat die al voor sommige departementen. Dan heb ik het niet alleen over burgerlijk ingenieur, maar ook over wiskunde, biologie, chemie. Er zijn universiteiten die al een dergelijke proef organiseren, op vrijwillige basis, voor hun studenten. Men zou die vrijwillige proeven beter veralgemenen. Degenen die nu slagen in de toelatingsproef voor burgerlijk ingenieur komen meestal van athenea en colleges waar men bovenop het gewone lessenrooster wiskunde minimaal 1 tot 3 uur per week extra oefeningen inlast, om deze leerlingen voor te bereiden op die toelatingsproef. Ze krijgen daarbij de toelatingsproeven van de laatste jaren voorgeschoteld. Is dat de manier waarop men te werk moet gaan om voor te bereiden op een bepaalde proef? Dat is onzinnig. Schaf ze dus gewoon af.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, over deze problematiek zal natuurlijk nog moeten worden gediscussieerd. Ik ben ook niet zo'n voorstander van oriënteringsproeven, maar ik ben wel een voorstander van een intense begeleiding terzake van de leerlingen van de laatste graad van de humaniora. Het moeilijkste wat er is voor die leeftijdscategorie is immers een inzicht verwerven in de eigen capaciteiten. We zullen een extra inspanning moeten leveren om die leerlingen van het vijfde en zesde secundair dat inzicht te laten verwerven, zodat ze iets meer gewapend kunnen beginnen aan die bacheloropleidingen. Wat de heer Sannen zei over de kunsthogescholen zal een discussie op zich opleveren. Het is niet evident dat mensen die daar hun bachelorgraad behalen in het kader van het vrije verkeer van studenten – waartoe is beslist in de Bologna- en Sorbonneverklaringen – zomaar doorstromen naar masteropleidingen van een andere opleiding. Er is immers sprake van zoveel nuances. De vooropleidingen zijn erg gericht op die eventuele masteropleidingen. Niet iedereen kan dat. Er is sprake van een reeks problemen die op ons af komen en waarvoor we niet moeten terugdeinzen. We zullen hierover moeten discussiëren en de knoop doorhakken. Deze vraag om uitleg zal zeker niet het einde van deze discussie betekenen. Maar ik ben wel benieuwd naar uw antwoord, mevrouw de minister. Er zal altijd een spanningsveld zijn tussen de democratisering van het onderwijs, die we allen willen, en het streven om genoeg kwaliteit af te leveren op het einde van de rit.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de voorzitter, een en ander doet ons nadenken over het systeem waarmee we werken. Ik ben ook een voorstander van het afschaffen van de proef. Er schort iets aan ons systeem. De leerlingen die normaliter moeten worden klaargestoomd in de humaniora hebben niet genoeg aan de leerstof en de opleiding die ze daar krijgen. Daaraan moet iets gebeuren. Niet iedereen die Latijn-wiskunde volgt is een toekomstig ingenieur : daarmee ben ik het eens. Maar de opleiding zou van een voldoende hoog peil moeten zijn opdat er geen toelatingsproef meer nodig is.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd. Ik besef dat dit een bijzonder moeilijk probleem is, waarop er niet echt één antwoord bestaat. Proeven hebben hun mogelijkheden, als ze correct worden gelezen. Maar ze hebben ook duidelijk beperkingen. Het zijn momentopnames in welbepaalde omstandigheden. Jonge mensen maken vaak merkwaardige evoluties door, soms ten goede en soms ten kwade. Van sommigen zegt men in de volksmond : 'Zijn verstand is blijven stilstaan.' Ze presteren erg goed, maar dat valt om een niet te verklaren reden ineens stil. Anderen zijn dan weer pas laat rijp. Het beleid moet erop gericht zijn om de kansen op succes te vergroten. Dat vraagt ingrepen op zowel de manier waarop onderwijs wordt aangeboden als op een betere begeleiding. Leerkrachten op het einde van hun carrière kunnen met hun ervaring schitterende coaches zijn. We moeten denkkaders in die zin ontwikkelen. Het is belangrijk dat mensen een positief zelfbeeld opbouwen. Wie succes heeft in zijn leertraject wordt aangemoedigd om belangstelling te blijven hebben, om hoger op te klimmen en nieuwe ervaringen op te doen. We moeten uit respect voor mensen mislukkingen proberen te vermijden. Budgettaire gezien is dat ook belangrijk. Als er te veel wordt gefaald, kost dat geld. Er zijn dus veel redenen om dit debat ten gronde te voeren. Hier helpt niet een soort antibioticum, maar een multicomplex van vitamines om tot een goede oplossing te komen.

De voorzitter : Mevrouw de minister, ik merk een gelijke bezorgdheid op in dit boeiend debat. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik deel uiteraard de bezorgdheid van de commissieleden. Het is inderdaad

Vanderpoorten

een boeiend debat dat in de toekomst ten gronde moet worden gevoerd.

De regeringsverklaring van de Vlaamse regering van 13 juli 1999 stelt duidelijk : 'De open en vrije toegang tot het hoger onderwijs blijft het uitgangspunt. Wel zijn er initiatieven nodig om tot een betere oriëntering te komen vanuit het secundair onderwijs. De eindtermen van het secundair onderwijs en de begintermen van het hoger onderwijs moeten op elkaar worden afgestemd. De eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs moeten beter worden begeleid.' Mijn beleid is daar dan ook volledig op afgestemd en het ontwerp van structuurdecreet voor het hoger onderwijs maakt van de vrije en open toegang tot het hoger onderwijs de algemene regel. De toegang is volledig vrij voor de houders van het diploma secundair onderwijs.

De vrije toegang is nog geen feit voor de opleidingen van het kunstonderwijs en voor de opleidingen van arts en tandarts. Vanaf 2004 willen we het toelatingsexamen voor de opleiding van kandidaat-burgerlijk ingenieur afschaffen. Voor het kunstonderwijs blijft het capaciteitsprobleem en wordt er via een proef gepeild naar het talent. Voor de opleidingen van arts en tandarts zullen we ons in de komende maanden nog verder beraden op grond van het beleid van de federale overheid.

Mijnheer Huybrechts, het verplichte en bindende toelatingsexamen voor de toegang tot de opleiding van kandidaat-burgerlijk ingenieur en kandidaat-burgerlijk ingenieur-architect, wordt in het ontwerp van structuurdecreet afgeschaft vanaf 2004. Ik zie geen voordelen in het afschaffen van de proef. Ik beschouw het als de logische consequentie van het gewenste en aangekondigde beleid. Ik benadruk ten stelligste dat ik de vrije toegang van de studenten niet zie als een voordeel, maar als een fundamenteel recht voor de houders van het diploma van secundair onderwijs.

Mijn antwoord op de derde vraag over het al dan niet invoeren van een verplichte maar vrijblijvende oriënteringsproef, vraagt een iets ruimere benadering. De overheid moet als reactie op terechte maatschappelijke bekommernissen maatregelen nemen die niet zozeer gericht zijn op een of andere beperking van de instroom, maar wel op het maken van de juiste keuze door de studenten. In dat geval is er uiteraard geen sprake van een toelatingsexamen, maar gaan we in de richting van oriënteringsproeven. De doelmatigheid van dergelijke proeven

houdt in dat de student die het oriënteringsproces heeft doorlopen en de proeven met succes heeft afgelegd, significant beter scoort in zijn opleiding dan de student die dat niet heeft gedaan. Geheel onafhankelijk van de doelmatigheid van dergelijke proeven, bestaat wel een hele waaier van mogelijke opvattingen erover. Het fundamentele karakter ervan – gerelateerd aan de Vlaamse politiek – is echter vrijblijvend. Het gaat om een service die men de student aanbiedt en die hem in staat moet stellen een oordeelkundige keuze te maken over zijn verdere studieloopbaan. Een oriënteringsproef mag geen alleenstaand initiatief zijn, maar veeleer het sluitstuk op een langer en grondig begeleid studiekeuzeproces.

De Vlaamse Onderwijsraad heeft een advies uitgebracht over de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs met een pleidooi voor het invoeren van een studiekeuzedossier. Dit advies houdt rekening met de resultaten van diverse onderwijskundige en beleidsgerichte wetenschappelijke onderzoeksprojecten. Op grond daarvan is beslist het SOHO-project, SOHO staat voor secundair onderwijs – hoger onderwijs, op te zetten dat in het huidige schooljaar definitief uit de startblokken is gekomen in de regio Mechelen en Heist-op-den-Berg. Het project houdt in dat de leerling van het secundair onderwijs gedurende een aantal jaren stelselmatig informatie verzamelt en onder begeleiding leert zich een oordeel te vormen aan de hand van een zogeheten keuzedossier. Het is uiteraard nog niet mogelijk om de resultaten te evalueren, maar zeker is alleszins dat het sensibiliseringsproces dat aldus op gang is gekomen, positief zal bijdragen in de algemene benadering van het studiekeuzeproces.

Geheel afgezien van de inspanningen die men in het secundair onderwijs wil doen om de leerlingen beter te begeleiden en te oriënteren, kan het hoger onderwijs – en dat geldt zowel voor de hogescholen als voor de universiteiten – niet aan de kant blijven. De allereerste vereiste is dat de instellingen voor hoger onderwijs duidelijk de begintermen van de opleidingen die zij aanbieden, bekendmaken. Vermits straks de eindtermen van de derde graad secundair onderwijs volwaardige toepassing krijgen en vermits het hoger onderwijs bij de overstap naar de bachelor-masterstructuur zich verplicht ziet zijn curricula te herzien, is er een onverwachte opportuniteit aanwezig om de relatie tussen de eindtermen van het secundair onderwijs en de begintermen van het hoger onderwijs passend op elkaar af te stemmen. Dat moet ertoe bijdragen dat de kans op een foute studiekeuze op grond van onjuiste afstemming vermeden wordt.

Vanderpoorten

Het voorgaande sluit nochtans niet uit dat de hogescholen en de universiteiten het ook tot hun wettelijke opdracht moeten blijven beschouwen studenten goed te begeleiden en in aangepaste en moderne onderwijsmethodes moeten voorzien. De vaststelling dat bijna de helft van de eerstejaarsstudenten niet slaagt, kan onmogelijk als constante worden aanvaard. De hogeronderwijsinstellingen moeten een ernstige inspanning leveren om ertoe bij te dragen dat het tij kan keren. Zij kunnen noch mogen hun verantwoordelijkheid afwimpelen op een alleenstaande proef die – hoewel verplicht maar niet bindend – de student toch aanspoort tot een soort zelfdiscipline. Het principe van de vrije toegang tot het hoger onderwijs op grond van een diploma secundair onderwijs moet dus gewaarborgd blijven en eenieder, zowel in het secundair als in het hoger onderwijs, moet zijn bijdrage leveren om de realisatie ervan optimaal te maken.

Geresumeerd kan ik dus stellen dat ik wel voorstander ben van een oriënteringsproces, maar dan wel op voorwaarde dat er een ernstig begeleidingstraject bestaat in het secundair onderwijs. Wat dat laatste betreft, zijn we dus gestart met een pilootproject waarvan de resultaten duidelijk zullen maken in welke richting we dat voor heel Vlaanderen moeten veralgemenen. We moeten er ook rekening mee houden dat het hoger onderwijs daarop moet voortborduren ten einde te komen tot een veel intenser begeleidingstraject waarvan, in een uiteindelijke fase, de oriënteringsproef dan nog maar één elementje zou kunnen zijn.

De verplichting of vrijwilligheid is een andere zaak. Dat moet samen met de andere aspecten in een globaal debat worden opgenomen. Het was met die aspecten in mijn achterhoofd dat ik verklaard heb wel gewonnen te zijn voor een oriënteringsproef, maar dan niet losstaand van alle andere.

De rectoren hebben voorgesteld om de ingangsexamens in een tussenfase te vervangen door oriënteringsproeven. Dat is gewoon een vraag. Het voorgaande en het daarop volgende zijn immers niet vervuld. We kunnen ons dus de vraag stellen of dit al dan niet een goed alternatief zou kunnen zijn voor de eerstkomende jaren. Die discussie laat ik aan het parlement over.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, er zal inderdaad nog heel wat over dit onderwerp

gedebatteerd moeten worden. Persoonlijk denk ik dat een oriënteringsproef – bindend of vrijblijvend – toch in bepaalde mate een foute keuze van een student kan vermijden. Bovendien kan een oriënteringsproef in zekere mate behoeden dat ouders – of de gemeenschap – nodeloos op kosten worden gejaagd. Ook met dat aspect moet rekening worden gehouden.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil nog even reageren op wat de heer Sannen heeft gezegd in verband met die masterselectie. Ook daarover valt veel te discussiëren. In Nederland bijvoorbeeld gaat men ook een researchmaster organiseren. Dat zou gebeuren via een selectie. Ook bij ons wordt daar aan gedacht, maar op dit moment is dat niet meer met het idee om daar een selectiemechanisme tussen te plaatsen. De vraag die we ons dienangaande moeten stellen is of, als men een dergelijke researchmaster organiseert, dat al dan niet gepaard moet gaan met een selectie tussen bachelor- en researchmaster. Ook die discussie is in het kader van het BA/MA-systeem aan de orde.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de kinderbijslag voor contractueel meester, vak- en dienstpersoneel van de Vlaamse Gemeenschapsscholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de kinderbijslag voor contractueel meester, vak- en dienstpersoneel van de Vlaamse Gemeenschapsscholen.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, net zoals de federale staat sluit de Vlaamse Gemeenschap zich niet aan bij een kinderbijslaginstelling. Zij betaalt zelf kinderbijslag uit voor haar personeel, en dit overeenkomstig artikel 18, eerste lid, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, afgekort SWKL. Het personeel

Van Nieuwkerke

van de Vlaamse gemeenschapsscholen krijgt zijn wedde uitbetaald door de Vlaamse Gemeenschap. De Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers is belast met de uitbetaling van hun kinderbijslag voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap, aldus artikel 101 3e lid paragraaf 7 en 8 van de SWKL. Het gaat onder meer om het onderwijzend personeel en het statutair meester-, vak- en dienstpersoneel van de Vlaamse gemeenschapsscholen. Tot dusver is er geen probleem.

Het contractueel meester-, vak- en dienstpersoneel van de Vlaamse gemeenschapsscholen bevindt zich in een heel andere juridische situatie. Hun wedde wordt samen met de gezinsbijslag uitbetaald door de school of de scholengroep die ressorteert onder de Vlaamse openbare instelling het Gemeenschapsonderwijs. Voor de openbare instellingen geldt de regel dat de gezinsbijslag rechtstreeks wordt uitbetaald als de instelling daartoe gemachtigd is bij wet of bij koninklijk besluit, aldus artikel 8 van de SWKL.

Aan de federale minister van Sociale Zaken werd meegedeeld dat bepaalde scholen of scholengroepen die ressorteren onder de Vlaamse openbare instelling het Gemeenschapsonderwijs, problemen hebben met het uitbetalen van de gezinsbijslag van hun contractueel onderhoudspersoneel uit de categorie meester-, vak- en dienstpersoneel. Ze denken er zelfs aan contractueel onderhoudspersoneel met kinderlast te ontslaan. In bepaalde scholengroepen zijn er inderdaad zoveel problemen dat het personeel uren wordt ontnomen om ze om te zetten in kinderbijslag. In een bepaalde scholengroep is berekend dat er van de werkingsmiddelen maar liefst 3 procent naar kinderbijslag gaat. In de Franse gemeenschapsscholen doet dat probleem zich niet voor, aangezien de Franse Gemeenschap voorziet in bijkomende fondsen als de dotatie niet volstaat voor de betaling van de gezinsbijslag.

De federale minister van Sociale Zaken meldt me dat hij dit prangend probleem al herhaaldelijk ter kennis heeft gebracht van zowel de minister van Onderwijs als van de VOI het Gemeenschapsonderwijs. Tegelijk heeft hij een structurele oplossing aangereikt die ertoe moet leiden dat de sociaal verzekerde de gezinsbijslag ontvangt waarop hij recht heeft, en niet langer wordt geconfronteerd met tegenwerpingen van budgettaire aard, die tenslotte een interne aangelegenheid betreffen van de Vlaamse Gemeenschap en haar instellingen.

Een mogelijke oplossing bestaat erin dat de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers via een wetgevend initiatief wordt belast met de betaling van de gezinsbijslag aan het contractueel meester-, vak- en dienstpersoneel voor rekening van het gemeenschapsonderwijs. Zo'n wetgevend initiatief kan er maar komen op voorstel van de overheid die bevoegd is voor het onderwijs.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de aangekaarte problematiek ? Bent u bereid samen met de federale minister van Sociale Zaken te zoeken naar een werkbare oplossing, met een regeling die waarborgt dat alle personeelsleden de kinderbijslag waarop ze recht hebben, ontvangen ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, elk lid van de commissie is over dit probleem aangeschreven. Voorheen was ik hier niet van op de hoogte. Het is ook een erg specifiek probleem. De sp.a heeft aan haar federale minister blijkbaar al een oplossing voorgesteld. Zelf spreek ik me liever niet uit over een oplossing, daarvoor is het probleem te specifiek en te technisch.

Het shockeert me echter dat het hebben van kinderen op zeker moment een argument wordt in de beslissing om iemand aan het werk te houden of niet. Dat is uiteraard het gevolg van het merkwaardige feit dat zo'n scholengroep zich niet kan aansluiten bij een fonds voor kinderbijslag en het allemaal uit de eigen enveloppe moet betalen. Die situatie kan niet blijven bestaan.

Er moet een oplossing komen, hetzij door het aansluiten bij een kinderbijslagfonds, hetzij door middel van een andere regeling. Ik spreek me niet uit over het voorstel van de sp.a. Misschien is dat een uitweg. In elk geval, mevrouw de minister, moet die oplossing de correlatie wegnemen tussen het aantal kinderen en de kans op tewerkstelling.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, Het gaat hier om de groep van het contractueel tewerkgesteld meester-, vak- en dienstpersoneel dat volledig uit de werkingsmiddelen van de scholengroepen wordt betaald. De kinderbijslag maakt deel uit van de sociale zekerheid en is een wettelijke verplichting waaraan door de werkgever moet worden voldaan. De gezinsbijslag zit, zowel voor het gemeenschapsonderwijs als voor

Vanderpoorten

het vrij onderwijs, vervat in de werkmiddelen waarmee ook de lonen voor de hier bedoelde personeelsgroep worden betaald.

In de privé-sector, en dus ook onder meer in het vrij gesubsidieerd onderwijs, beslist de werkgever vrij zich voor zijn gezamenlijk personeel bij een bepaald kinderbijslagfonds of bij de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor de Werknemers aan te sluiten. Hij kan ook rechtstreeks de kinderbijslag betalen.

Voor een goed begrip van het wettelijk kader van het Gemeenschapsonderwijs is het noodzakelijk de voorgeschiedenis te kennen van de wijze van betaling van de gezinsbijslag. Voor de vorming van de scholengroepen in 1998 werd de gezinsbijslag voor de contractueel tewerkgestelde personeelsleden gedeeltelijk gedragen door een centrale voorafname van de werkmiddelen van de lokale raden en van een gedeelte van de toegekende werkmiddelen. De kinderbijslag werd door de lokale raad rechtstreeks betaald en achteraf bij de centrale administratie teruggevorderd. Op die manier had de lokale raad steeds de zekerheid dat de kinderbijslag werd terugbetaald. Deze werkwijze hield voor alle lokale raden in se een vorm van solidariteit in.

Het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs stelt dat de volledige dotatie aan werkmiddelen rechtstreeks, zonder interventie van de centrale administratie, aan de scholengroepen wordt toegekend.

De scholengroepen staan zelf in voor de administratieve verwerking en voor de uitbetaling van de gezinsbijslag. De mogelijkheid van terugvordering is weggevallen. Gelet op de bepalingen van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs en gezien de autonome bevoegdheid van de inrichtende macht van elke scholengroep, is een centrale voorafname niet langer mogelijk.

Het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs biedt de scholengroepen de keuze om de betaling van de kinderbijslag in eigen beheer te houden of om een kinderbijslagfonds of de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers aan te spreken. De scholengroepen bepalen autonoom hoe ze hiermee omgaan. Er is in dit verband nergens nog sprake van een voorafname.

Wat de regelgeving betreffende de kinderbijslag betreft, heeft de communautarisering in eerste instantie tot het bijzonder decreet betreffende de ARGO en in tweede instantie tot het bijzonder decreet betreffende het Gemeenschapsonderwijs geleid. De kinderbijslag aan de contractuele personeelsleden, die in het verleden steeds door de lokale raden werd betaald, wordt nu door de scholengroepen betaald.

De scholengroepen hebben de keuze. Ze kunnen de kinderbijslag in eigen beheer houden of aan een kinderbijslagfonds of de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers overdragen. De scholengroepen hebben de hieraan verbonden kosten regelmatig vergeleken.

De administratieve en overheadkosten die aan de aansluiting bij een fonds of een kas zijn verbonden, liggen gevoelig hoger. De meeste scholengroepen hebben de kinderbijslag dan ook in eigen beheer gehouden.

De minister van Sociale Zaken heeft vastgesteld dat de openbare instellingen de gezinsbijslag in sommige gevallen rechtstreeks kunnen uitbetalen. Dit geldt met name voor de personeelsleden waarvoor ze bij wet of bij besluit gemachtigd zijn om tot rechtstreekse uitbetalingen over te gaan. Voor de personeelsleden waarvoor ze niet over een dergelijke machtiging beschikken, moeten ze zich bij een kinderbijslagfonds aansluiten. Dit fonds moet dan instaan voor het uitbetalen van de sectorale werkebijdrage in de gezinsbijslag.

De minister van Sociale Zaken heeft verklaard dat de scholengroepen niet over een dergelijke machtiging beschikken voor de contractuele personeelsleden die tot het meesters-, het vak- en het dienstpersoneel behoren en die niet door het departement Onderwijs worden betaald. Het gaat hier met andere woorden om de contractueel tewerkgestelde personeelsleden.

Volgens de minister van Sociale Zaken is het mogelijk de rechtspersonen in het gemeenschapsonderwijs te machtigen om de gezinsbijslag rechtstreeks te betalen. In toepassing van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het Gemeenschapsonderwijs slaat dit op de 28 scholengroepen. De minister van Sociale Zaken ziet dit als een voortzetting van de voor de communautarisering gewettigde betaling.

De minister van Sociale Zaken heeft tevens voorgesteld om de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers bij wet te machtigen om kinderbijslag

Vanderpoorten

te betalen. In toepassing van artikel 111 van de gecoördineerde wetten zou dit voor deze werknemers een terugbetaling aan de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers mogelijk maken.

In de praktijk zou deze machtiging van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers het volgende betekenen: 'De gezinstoeslag betaald door de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers en de daarop betrekking hebbende administratiekosten worden door de staat, de gemeenschappen, de gewesten of de openbare instellingen aan de Rijksdienst terugbetaald volgens de door de koning bepaalde modaliteiten. De overheid belast met de terugbetaling van de gezinsbijslag die betaald werd door de Rijksdienst wordt door de Koning aangewezen'.

Uit deze passage blijkt dat dit voor de scholengroepen een meerkost zal betekenen. Het Gemeenschapsonderwijs is er steeds van uitgegaan dat de machtiging voortvloeit uit de essentie van de bepalingen in de bijzondere decreten. Het Gemeenschapsonderwijs stelt dat de raden van bestuur van de scholengroepen de lokale raden opvolgen die destijds bevoegd waren voor het beleid inzake het contractueel meesters-, vak- en dienstpersoneel. Wat de scholengroepen en hun raden van bestuur betreft, hebben de ARGO en de centrale administratie enkel nog de bevoegdheden die expliciet in het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs zijn opgesomd.

Aangezien de scholengroepen bevoegd zijn, moet er voor de 28 scholengroepen een machtiging komen. In het machtigingsbesluit moet de koning aanduiden wie belast is met het uitbetalen van de gezinsbijslag. Volgens het Gemeenschapsonderwijs zijn dit de 28 scholengroepen. Uit een navraag bij het Gemeenschapsonderwijs en bij de scholengroepen blijkt dat het huidige prijsverschil een meerkost betekent.

Alle contractueel tewerkgestelde personeelsleden moeten van de waarborg kunnen genieten dat ze de kinderbijslag ontvangen waarop ze recht hebben. Volgens de heer Van Nieuwerkerke heeft het Gemeenschapsonderwijs problemen met de uitbetaling van de gezinsbijslag aan het contractueel tewerkgesteld personeel omdat de dotatie ontoereikend is. De minister van Sociale Zaken kan dergelijke problemen van budgettaire en beheersmatige aard niet oplossen.

Dit probleem is ter sprake gekomen in een schrijven van de directeur van een onderwijsinstelling aan een kinderbijslagfonds van het ACW. In deze brief heeft de directeur verklaard dat hij een personeelslid moest ontslaan omdat hij haar kinderbijslag niet langer kon betalen. Hij heeft hiervoor ook een aantal redenen opgegeven. De uitbetaling was niet in zijn begroting opgenomen. Bovendien verminderde de dotatie jaarlijks omdat de werkingsmiddelen onvoldoende waren. Hij heeft het kinderbijslagfonds gevraagd een regeling te treffen om het betrokken personeelslid weer naar het vroegere stelsel over te hevelen.

Buiten dit schrijven van een directeur van een basisschool, heb ik tot op heden geen signalen ontvangen dat er problemen zouden zijn met de wetelijkheid van het uitbetalen van de kinderbijslag. Dit betekent dat de kinderbijslag regelmatig en overeenkomstig de regelgeving door de raden van bestuur van de verschillende scholengroepen is betaald.

Dat de zware lasten van de kinderbijslag tot het ontslag van contractueel personeel met kinderen leiden, weet ik enkel omdat de minister van Sociale Zaken me dit dossier heeft bezorgd. Ik weet niet of de raden van bestuur van de verschillende scholengroepen bij aanwervingen de voorkeur geven aan kinderloze kandidaten. Ik kan me wel voorstellen dat dit een rol speelt. Het gegeven is zeker in dit kader dual. Enerzijds kunnen dit potentiële leerlingen van de school zijn of worden, anderzijds brengt dit het betalen van kinderbijslag mee.

Ik heb contacten gelegd met de minister van Sociale Zaken om na te gaan in hoeverre een expliciete machtiging noodzakelijk is voor de rechtstreekse uitbetaling van de kinderbijslag door de scholengroepen, wat op zichzelf het bestendigen betekent van de bestaande feitelijke wijze van uitbetaling van de kinderbijslag door de scholengroepen tot nu. Ik zal samen met hem naar een sluitende oplossing zoeken zodat de kinderbijslag zeker uitbetaald wordt en zodat alle personeelsleden die recht hebben op kinderbijslag, dit ook zullen ontvangen.

De wervingspolitiek blijft de uitsluitende bevoegdheid van elke scholengroep van het Gemeenschapsonderwijs. Het spreekt echter vanzelf dat het al dan niet hebben van kinderen geen rol mag spelen bij het vinden van een job en het aangeworven worden. Dat zal zeker een van mijn belangrijke aandachtspunten zijn in de verdere afhandeling van het dossier.

Vanderpoorten

Een aantal van mijn kabinetsmedewerkers zijn met dit dossier bezig. Het is de bedoeling om voor de kerstvakantie aan de betrokkenen een antwoord te geven. Dat zal dus volgende week gebeuren.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mevrouw de minister, in uw antwoord hoor ik niet echt een concrete oplossing. Ik hoop in ieder geval dat er zo vlug mogelijk een oplossing komt. Misschien wordt het een kerstoplossing. Ik denk echter dat er niet veel mogelijkheden zijn. De scholengroepen kunnen een eigen centraal fonds oprichten. Ze kunnen in solidariteit treden met de RSZ en aansluiten bij een kinderbijslagfonds. Hoe dan ook, de meerkosten van heel deze operatie kunnen onmogelijk gedragen worden binnen de huidige enveloppen. Hoe dan ook zal er budgettair iets ondernomen moeten worden. Het is belangrijk dat er zo vlug mogelijk een oplossing komt voor die mensen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw de minister, die scholengroepen hebben momenteel dus de mogelijkheid om aan te sluiten bij een kinderbijslagfonds ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Inderdaad.

De voorzitter : Maar het kost meer.

De heer Ludo Sannen : Hoe is de verhouding in het vrij onderwijs ? Zijn ze daar aangesloten of betalen ze het daar zelf ? Hebt u daar zicht op ? Als ik het goed heb begrepen, hebt u gezegd dat de scholen in het vrij onderwijs die kinderbijslag ook zelf kunnen uitbetalen en niet aangesloten hoeven te worden.

Kost dit meer tot de omslag gebeurd is ? Ik dacht namelijk dat er nu een bepaalde afbouw aan de gang is. In de toekomst moet dat allemaal contractueel meester-, vak- en dienstpersoneel worden, denk ik. Heeft dat te maken met een mogelijke omslag, waarbij de statutairen afgebouwd worden en de contractuelen toenemen ? Het plaatje van wanneer het rendabel of niet rendabel is, zal zich dan op een bepaald moment verplaatsen, denk ik.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat zou kunnen. Hoe de situatie in het vrij onderwijs is, zou ik moeten natrekken. Ik wil u daar altijd een schriftelijke

antwoord op geven, als toevoeging op dit mondelinge antwoord.

De voorzitter : Ik denk haast dat het zo moet zijn in het vrij onderwijs.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik ben er ook wel bijna zeker van dat het zo is.

De heer Ludo Sannen : De statutairen worden afgebouwd in het gemeenschapsonderwijs. De contractuelen worden een onderdeel van de enveloppe. In de mate dat er minder statutairen zijn en mee contractuelen zijn, zal dat voor de scholengroep een ander financieel plaatje zijn inzake de vraag of het interessant is om aan te sluiten dan wel rechtstreeks te betalen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik wil er ook op wijzen dat door de kinderbijslag zelf uit te betalen, er hier en daar ook fouten gebeuren. Dat is immers een technische materie. Dat is dus geen comfortabele positie, noch voor de scholengroepen zelf noch voor de rechthebbenden. Het is beter dat dit professioneel gebeurt, door een kinderbijslagfonds.

De voorzitter : Mevrouw de minister, het zou misschien niet slecht zijn indien u uw antwoord nog zou vervolledigen met het onderdeel over het vrij onderwijs. Dat kunt u schriftelijk doen en aan de leden laten overmaken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie van de KU Leuven in het kader van de evaluatie van het PC/KD-project

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie van de KU Leuven in het kader van de evaluatie van het PC/KD-project.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 17 oktober

Huybrechts

jongstleden heb ik al een vraag om uitleg gesteld naar aanleiding van het stopzetten van het PC/KD-project. U baseerde zich toen op een in uw opdracht uitgevoerde studie van de KU Leuven om te zeggen dat eind 2001 de doelstelling van dit project, namelijk één computer per tien leerlingen, bereikt was. Zoals u weet, was de secretaris-generaal van het Vlaams Verbond voor het Katholiek Basisonderwijs, mevrouw Pletinck, het daar niet mee eens. Zij baseerde zich op een enquête uitgevoerd bij meer dan 500 ICT-coördinatoren.

Mevrouw de minister, in een recent schrijven van mevrouw Pletinck aan de leden van de commissie voor Onderwijs laat ze weten dat het verschil in het resultaat van de beide studies te verklaren zou zijn door de types van computers die geteld worden. Verouderde computers, computers met DOS als besturingssysteem en computers die met software werken waar alleen tekstgeïntegreerde programma's op draaien, worden door het VVKBaO niet meer meegeteld. In de enquête die door het VVKBaO werd gehouden, werd enkel rekening gehouden met computers vanaf het type Pentium 100.

Mevrouw de minister, kunt u me zeggen of de KU Leuven in haar studie dezelfde parameters heeft gebruikt als het VVKBaO. Zult u zorgen voor de nodige financiering om in een uitbreiding en vernieuwing van de computerinfrastructuur in het onderwijs in het algemeen te voorzien ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, wat me in de studie van het Vlaams Verbond voor het Katholiek Basisonderwijs opviel, is de stelling dat een computer minimum een Pentium 100 moet zijn om in het basisonderwijs in aanmerking te komen voor gebruik in de lessen. De vraag is : wat wil men kinderen vandaag met een computer aanleren ? Ik zie dat heel wat computers, zoals IBM 486 en minder zelfs, worden gebruikt. Een kennismaking met het medium kan daarmee perfect gebeuren, men kan er zelfs mee werken. Van de apparatuur die de volksvertegenwoordigers hebben gekregen, gebruiken de meesten misschien hooguit 5 percent van de capaciteit. Ik stel me ernstig vragen als de Pentium 100 de norm wordt. Naar mijn mening is een Pentium 100 niet noodzakelijk om kennis te maken met het medium en krijgt men een vertekend beeld wanneer men dit als norm naar voren schuift.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Huybrechts, in de studie van de KU Leuven worden alle pc's die voor educatieve doeleinden gebruikt worden, meegeteld. Computers die gebruikt worden voor administratieve doeleinden tellen niet mee. Er werd inderdaad een onderscheid gemaakt tussen de verschillende types, namelijk type IBM 286, type IBM 386, type IBM 486, type Pentium I, type Pentium II, type Pentium III en een categorie andere.

Uit de opsplitsing kan worden vastgesteld dat de IBM 486, Pentium I en Pentium II het grootste deel uitmaken van de pc's waarover een doorsnee basisschool beschikt. Van alle pc's zijn 62 percent van het type Pentium. In realiteit zal dit cijfer hoger zijn aangezien de categorie andere pc-types zoals Apple Mac en laptops bevat. Ik geef u de juiste percentages : IBM 286 : 2 percent ; IBM 386 : 7 percent ; IBM 486 : 23 percent ; Pentium I : 32 percent ; Pentium II : 23 percent ; Pentium III : 7 percent ; andere : 6 percent.

Voor het secundair onderwijs blijkt er een stijging te zijn van het aandeel Pentium III-computers in vergelijking met de toestand op 1 september 2000. Ik geef een overzicht van de verdeling van de verschillende soorten pc's voor 2001 : IBM 286 : 1 percent ; IBM 386 : 2 percent ; IBM 486 : 12 percent ; Pentium I : 29 percent ; Pentium II : 26 percent ; Pentium III : 22 percent ; andere : 8 percent.

Voor het lopende schooljaar 2002-2003 zullen nog gekleurde ICT-middelen voor een totaal budget van 19.219.000 euro worden uitbetaald. Op de begroting 2003 werden ICT-middelen ingeschreven voor de ondersteuning van ICT-coördinatie. Een beperkt budget zal wel toegevoegd worden aan de werkmiddelen om de ICT-infrastructuur te kunnen onderhouden en actualiseren. Tegelijkertijd wordt een periode van bezinning en evaluatie ingelast, waarbij nagegaan zal worden waar er eventuele bijstellingen in het ICT-beleid noodzakelijk zijn.

Wij maken deze oefening niet alleen in Vlaanderen. Ik heb vanmorgen vernomen dat de directeur-generaal van het secundair onderwijs een OESO-vergadering had bijgewoond in Japan. Daar was een van de items een bezinning over en evaluatie van ICT in het onderwijs. Ik zal met veel belangstelling naar het verslag luisteren om te horen hoe daarover is gepraat. Er is onder meer een Duits professor aan het woord geweest die een onder-

Vanderpoorten

zoek heeft gedaan over de Duitse situatie. Dat is zeer interessant want het verstrekt veel informatie over de landsgrenzen heen, maar die moet natuurlijk worden aangevuld met onze Vlaamse gegevens.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : Mevrouw de minister, u zegt dat er nog een budget van 19,2 miljoen euro moet worden uitbetaald. De scholen hebben de prefinanciering gedaan. Nu wordt dit blijkbaar gekoppeld aan de goedkeuring van het onderwijsdecreet XIV. Waarom gebeurt dit, want het budget is toch op de begroting voorhanden ?

Minister Marleen Vanderpoorten : In het onderwijsdecreet XIV staat de regeling voor de coördinatie van ICT.

De voorzitter : Ik hoor in de scholen, zoals eergisterenavond nog op een debatavond, dat dit gekoppeld is aan de goedkeuring van het onderwijsdecreet XIV.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat zijn projectmatige middelen die elk jaar verlengd zijn.

De voorzitter : Waarom zijn die middelen dan nog niet uitbetaald ? De scholen worden met een kluitje in het riet gestuurd. Ze denken dat het te maken heeft met het onderwijsdecreet XIV en dat het de schuld is van CD&V die naar de Raad van State is getrokken.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal dit aan de administratie vragen en u daar telefonisch over informeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de taaltoestand in de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen en de middelen die de Franse Gemeenschap voor deze school ter beschikking stelt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de taaltoestand in de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen en de middelen die de Franse Gemeenschap voor deze school ter beschikking stelt.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, de Hogere Zeevaartschool van Antwerpen is geassocieerd met de Universiteit Antwerpen, de Hogeschool Antwerpen, de Karel de Grotehogeschool en de Plantijnhogeschool. Deze associatie telt 25.000 studenten en is stevig verankerd in het Vlaamse onderwijslandschap. De Hogere Zeevaartschool heeft een lange traditie. Er werd steeds onderwijs gegeven in de beide landstalen. Let wel, ik stel dat hier zeker niet ter discussie. Het ontstaan van een federale staat heeft hier kennelijk geen invloed op gehad. In artikel 75 van het ontwerp van de latere wet op de financiën werd voorgesteld om artikel 92, paragraaf 1 van de bijzonder wet van 8 augustus 1980 zo aan te vullen dat ook voor de zeevaartscholen in Oostende en Antwerpen, en het internaat, de feitelijke toestanden en regeling zoals die bestonden op 1 januari 1989 behouden zouden blijven. Zoals vermeld in de memorie van toelichting kwam het erop aan het volgende te waarborgen. Ik citeer letterlijk, zodat men kan merken – zoals deze week in de krant stond – dat de Nederlandse herhaling van juridische teksten moeilijk verloopt. Men bepaalde ‘dat de Zeevaartschool derhalve verder moet instaan voor een onderwijs in de beide landstalen.’ Ik citeer verder : ‘De Raad van State argumenteerde echter dat, door te bepalen dat in de bestaande regelingen en toestanden betreffende de Zeevaartschool geen wijziging kan worden gebracht dan met instemming van de Vlaamse en

De Cock

Frans Gemeenschapsraad, de regeling indruist tegen zowel de grondwettelijke bepaling die aan de nationale overheid de regeling opdraagt van de in artikel 59bis, paragraaf 2, punt 2 a tot c bedoelde aangelegenheden, alsook tegen de grondwettelijke bepaling die, wat de andere onderwijsaangelegenheden in het Nederlands taalgebied betreft, uitsluitend de Vlaamse Gemeenschap bevoegd maakt.'

Aansluitend suggereerde de Raad van State dat het probleem misschien op te lossen viel door middel van een samenwerkingsakkoord. De Raad van State had voor het zeevaartonderwijs wel een dergelijk akkoord gesuggereerd, maar de verplichting tot het sluiten van een samenwerkingsverband niet opgelegd. In onderwijszaken mag men niet uit het oog verliezen dat artikel 59bis, paragraaf 2, punt 2 van de Grondwet voldoende toereikend is. Daar is het de grondwetgever zelf die de volheid van de bevoegdheid aan de gemeenschappen heeft toegewezen. De uitzonderingen zijn eveneens in de Grondwet opgesomd. De zo toegewezen bevoegdheid mag niet nader door een bijzondere wetgever worden omschreven, laat staan dat de wetgever die zou kunnen beperken. Hier is het verplichten tot het sluiten van een samenwerkingsakkoord waarschijnlijk dus wel problematisch.

Mevrouw de minister, werd er ondertussen een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap ? Zo ja, wanneer gebeurde dit ? Valt dit te rijmen met voornoemde opmerkingen ? Zo neen, hoe valt dan de tweetaligheid van de Zeevaartschool nog te verklaren ? Mijn vraag is louter juridisch van aard. Ik zeg niet dat ik er tegen ben dat men in Antwerpen of Oostende tweetalig zeevaartonderwijs aanbiedt. Daar dit dicht bij de zee ligt, ligt het voor de hand dat men er ook de Franstaligen bedient in de opleiding. Hoeveel Franstalige studenten lopen er school in de Hogere Zeevaartschool ? Welk percentage van de werkingmiddelen voor de Hogere Zeevaartschool wordt betaald door de Vlaamse Gemeenschap, en welk deel door de Franse Gemeenschap ?

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, ik heb in het verleden al ettelijke vragen gesteld over de Hogere Zeevaartschool en de financiering ervan door de Vlaamse Gemeenschap. Als ik me niet vergis wordt de Hogere Zeevaartschool – dus ook de Franstalige studenten, vanwaar ze ook

mogen komen – uitsluitend en alleen gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap. Mijnheer De Cock, destijds was ook uw collega, de heer Van Dijck, voorstander van dit principe. Mevrouw de minister, bent u er nog steeds een voorstander van om de hele financiering van de Hogere Zeevaartschool voor de rekening van de Vlaamse Gemeenschap te laten ? Of wordt het geen tijd dat de Franse Gemeenschap zelf de kosten voor haar studenten draagt ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, artikel 92 bis, paragraaf 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 verplicht de gemeenschappen om een samenwerkingsakkoord te sluiten met betrekking tot de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen, inclusief het internaat ervan. In een vergadering van het Overlegcomité van 13 januari 1989 werden de procedures, regelingen en feitelijke toestanden die bestonden op 1 januari 1989 voor het zeevaartonderwijs gehandhaafd. Dit impliceert onder meer dat het onderwijs aan de Hogere Zeevaartschool in beide landstalen wordt georganiseerd.

Op 27 maart 1998 bracht de Raad van State advies uit bij het ontwerp van decreet betreffende de Hogere Zeevaartschool. De Raad van State stelde dat de gemeenschappen een samenwerkingsakkoord moesten afsluiten voor de Hogere Zeevaartschool. De Vlaamse Gemeenschap heeft in het verleden reeds pogingen ondernomen om hierover een dialoog aan te gaan met de Franse Gemeenschap. Op 10 juli 1992 stuurde de minister bevoegd voor onderwijs een nota naar zijn Franstalige collega om onderhandelingen op te starten tussen beide gemeenschappen voor het sluiten van een samenwerkingsakkoord. Naar aanleiding van het onderzoeksverslag van het Rekenhof van 31 juli 1992 over de Hogere Zeevaartschool nam de minister bevoegd voor onderwijs opnieuw contact op met zijn collega van de Franse Gemeenschap om onderhandelingen te voeren over het afsluiten van een samenwerkingsakkoord. De Franse Gemeenschap reageerde niet op deze voorstellen.

Op 13 juli 2001 heb ik aan de minister-president van de Vlaamse regering en aan mevrouw Dupuis, Minister van Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek in de Franse Gemeenschap, een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen beide gemeenschappen bezorgd. Het ontwerp heeft betrekking op de organisatie, het beheer en de financiering van de Hogere Zeevaartschool.

Vanderpoorten

Op dit ogenblik is er windstilte. Voorlopig blijft het onderwijs in de Hogere Zeevaartschool in beide landstalen georganiseerd.

De Franstalige opleidingen telden in het academiejaar 2001-2002 115 regelmatig ingeschreven studenten met een hoofdschrijving. Het aantal studenten in de Nederlandstalige opleidingen bedraagt 168.

De Hogere Zeevaartschool ontvangt een dotatie voor de werkingsmiddelen waarvan het bedrag in het decreet op de Hogere Zeevaartschool werd vastgelegd. Dit bedrag, met name 1.055.000 euro voor het begrotingsjaar 2003, wordt aangerekend op de kredieten van het departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De Franse Gemeenschap draagt niet bij in de werkingskosten van de Hogere Zeevaartschool. Bij de overheveling van de Hogere Zeevaartschool van het federale ministerie van Verkeerswezen werd het krediet voor de werkings- en personeelskosten, inclusief voor de Franse opleidingen, integraal overgeheveld naar de begroting van het departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Er gaat blijkbaar een offensief uit van de Franse Gemeenschapsraad om alle Franstaligen in de Rand en Vlaanderen moreel te adopteren. Er is eergisteren in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand unaniem een resolutie goedgekeurd om de Vlaamse regering op te roepen krachtig te ageren tegen de oprichting van een Adviesraad voor Franstaligen uit de Brusselse Randgemeenten. Het is dringend nodig om een inventaris te maken van wat

Vlaanderen allemaal betaalt voor de Franse Gemeenschap. De driestheid die de Franstaligen nu tentoonspreiden, kunnen we op die manier counteren.

Ik ben er niet tegen dat de Hogere Zeevaartschool tweetalig is en betaald wordt door Vlaanderen. Ik vind wel dat ze niet zo hoog van de toren moeten blazen. Mevrouw Schepmans zegt dat alle Franstaligen in Vlaanderen mentaal bij de Franse Gemeenschap horen. Het Vlaams Parlement moet op zijn strepen staan. Het territorialiteitsprincipe moet worden aanvaard, want anders is er geen pacificatie en dialoog mogelijk.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer De Cock, dit brengt ons terug bij het onderwerp van de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen van daarnet over het overleg. Ik heb deze week vergaderd met de directies van de scholen uit de rand- en taalgrensgemeenten en met de directies van Brusselse scholen. Ik heb verhalen gehoord die me doen afvragen hoever we moeten gaan. Ik heb besloten om het dossier waarover met de Franstaligen moet worden onderhandeld, aan te dikken met een aantal elementen. Uw suggestie voor een inventaris past daarin.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik ben blij dat u zo redeneert. Het moment is rijp om dit te doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.02 uur*
